

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 12

БИЛТЕН

ДЕЦЕМБАР 2016

САДРЖАЈ

1. Проблеми у припреми и коришћењу силаже и сенаже – дипл.инж.Драган Гуњак	3
2. Очување плодности и мере поправке пољопривредног земљишта – дипл.инж.Сњежана Вујиновић.....	4
3. Утицај истовремене примене хербицида и фунгицида у озимој пшеници – дипл.инж.Сандра Милетаковић	6
4. Време резидбе воћних стабала – дипл.инж. Момир Недић.....	6
5. Извод из Закона о задругама - дипл.инж АЕ Зоран Старицац	7
6. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце).....	8
7. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце)	8

*Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу
www.agroponuda.com
или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.*

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонууда у новембру	15
Број реализованих агропонууда	3

ПРОБЛЕМИ У ПРИПРЕМИ И КОРИШЋЕЊУ СИЛАЖЕ И СЕНАЖЕ

Приказ најчешћих проблема и узорака њиховог настанка у припреми и коришћењу силаже и сенаже:

Прекомерно загревање током ферментације (преко 45°C)

- висок садржај суве материје
- велика дужина одрезака
- споро пуњење силоса (продужено трајање оксидационих процеса у зеленој маси)
- недовољно сабијање
- продирање ваздуха у силос
- контаминација непожељним микроорганизмима из старе силаже, стајњака, итд.
- лоше слагање масе
- висока температура амбијента
- прекиди у пуњењу силоса услед падавина или техничких разлога
- падавине током провењавања масе

Погоршање квалитета

- споро изузимање
- дуго стајање у јаслама
- развој плесни и квасаца у присуству ваздуха
- присуство у јаслама старе, плесниве силаже, стајњака, итд.
- топло и влажно време
- велика дужина одрезака
- продирање ваздуха у силос
- лоша ферментација
- неравномерно изузимање силаже
- недовољно сабијање

Површинско кварење

- висока влажност материјала
- продирање ваздуха услед високог садржаја суве материје
- велика дужина одрезака
- недовољно сабијање
- недостатак фолија за покривање
- неквалитетан покривач који пропушта падавине и ветар
- споро изузимање
- велика површина за изузимање

Кварење масе у силосу

- превисок удео суве материје
- велика дужина одрезака
- лоше слагање масе
- недовољно сабијање
- продирање ваздуха у силос
- присуство старе, плесниве силаже, стајњака, итд.
- висока влажност материјала
- присуство корова или земљишта

Слабо деловање инокуланата

- неправилно провођење технолошког поступка
- употреба других адитива који могу да смање активност инокуланата
- неодговарајући сило-објекти
- погодност усева за силирање

Смањено конзумирање и искоришћавање

- лош квалитет силаже и сенаже
- површинско кварење
- плеснива силажа и сенажа
- влажна, задрљана улазна маса
- висок садржај суве материје
- велика количина сирћетне киселине
- велика количина бутерне киселине
- велика количина амонијака
- велика количина нитрата

Смањено конзумирање и искоришћавање

- употреба силаже пре завршетка ферментације или прекомерно загревање услед продужених оксидационих процеса
- промена у распореду исхране
- промена у саставу оброка
- неправилно балансирање оброка
- промена места храђења
- неадекватна опрема за изузимање транспорта и дистрибуцију

Цеђење биљних сокова

- висока влажност материјала
- сувише кратки одресци

Поред наведених проблема на квалитет силаже и ефикасност њеног коришћења могу утицати: крмне биљке оштећене сушом и присуство плесни и њихових микотоксина.

Драган Гуњак, дипл.инж.

МЕЛИОРАЦИЈЕ

ОЧУВАЊЕ ПЛОДНОСТИ И МЕРЕ ПОПРАВКЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

Земљиште је један од најважнијих природних ресурса јер је тешко обновљиво природно богатство а веома је значајно за пољопривредну производњу. Обзиром да земљиште споро настаје, а разним процесима деградације брзо уништава, брига за очување земљишног покривача као и брига за повећање његове плодности је основни услов за успешну пољопривредну производњу.

Под утицајем природних фактора, земљиште се осиромашује или трајно уништава, а све је јачи и антропогени утицај под којим се земљиште угрожава или трајно уништава и тако одузима примарној биљној производњи. Постоји више начина на који човек директно или индиректно утиче

на смањење површина пољопривредног земљишта. Све већи пораст броја становника на земљи, повећана урбанизација и индустријализација градова условили су масовно подизање индустријских, стамбених и других објеката на плодним површинама. Осим смањења пољопривредних површина долази и до деградације особина земљишта, где можемо разликовати два главна типа деградације земљишта: деградација одношењем земљишта под утицајем ветра и воде и деградација земљишта оштећењем унутар самог профила земљишта.

Услед ерозије земљишта проузроковане дејством воде и ветра, долази до деградације и губитка површинских слојева земљишта, због његовог разарања, одношења и премештања. У таквим случајевима промене рељефа постају честе, због стварања различитих ерозионих облика (бразде, јаруге, дине...). Сматра се да се ерозија водом јавља у свим местима где су падавине веће од 450 мм годишње, уколико се падавине крећу у интервалу од 250 до 450 мм, ерозија водом и ветром је подједнако заступљена, а тамо где су падавине мање од 250 мм годишње, доминантна је ерозија ветром. Сматра се да је око 75% земљишта у Србији подложно ерозији. Због разних ерозионих процеса, многе плодне површине данас су трајно уништене, док су неке постале погодне само за екстензивно сточарство. Ерозија је посебно изражена у пределима планинских пашњака, јер су та земљишта плитка и слабо везана за матични супстрат, а падавине овилне. Природни узроци настанка ерозије, подразумевају интензивне падавине и њихово гравитационо сливање, нагнути терени, растресит површински слој земљишта као и одсуство биљног покривача. Најчешћи узроци настанка ерозије су ипак настали радом човека као што је: прекомерно уништавање сталног вегетационог покривача, односно неконтролисана сеча шума и испаша стоке. Нестанком вегетације земљиште постаје незаштићено и ерозионим процесима трајно изгубљено. На пољопривредном земљишту неопходно је применити мере које ће умањити и успорити ерозионе процесе. Критична фаза је када је земљиште без усева, односно у периоду између обраде и ницања усева. Последице ерозије имају вишеструко негативан утицај на пољопривредну производњу. За успешно спровођење мера борбе против ерозије потребно је у првом реду отклонити њене узроке, а затим санирати последице. Иако се на природне чиниоце који изазивају ерозију мало може утицати, човек одређеним поступцима може допринети очувању земљишта. Најбоља мера за спречавање ерозије јесте пошумљавање еродираних површина, сејање вишегодишњих трава и подизање ветрозаштитних појасева који између осталог смањују и површинско отицање воде.

Постоји низ различитих фактора који утичу на погоршање физичких, хемијских и биолошких особина унутар самог земљишног профила. Агротехничке мере утичу на промене особина земљишта, а најзначајнији утицај има примена минералних ђубрива. Адекватном применом минералних ђубрива на основу резултата хемијске анализе земљишта, регулише се исхрана биљака, уз одржавање или по потреби и повећање плодности земљишта (мелиоративно ђубрење).

Обзиром да је земљиште незаменљив и тешко обновљив природни ресурс, његовој заштити треба посветити посебну пажњу. Ревитализација и рекултивација оштећених земљишта, као и пошумљавање одређених површина у циљу заустављања ерозионих процеса, јесу неопходне активности у очувању плодних пољопривредних површина. На пољопривредним површинама примена одговарајуће агротехнике и спровођење редовне контроле плодности земљишта треба да буду приоритетан задатак, који ће омогућити рационалну употребу минералних ђубрива а самим тиме утичемо и на очување плодности пољопривредног земљишта.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

**УТИЦАЈ ИСТОВРЕМЕНЕ ПРИМЕНЕ ХЕРБИЦИДА И ФУНГИЦИДА У
ОЗИМОЈ ПШЕНИЦИ**

Последњих година, гајење пшенице постаје релативно исплативији посао. Главни разлог овога су унапређење технологије производње које се огледа кроз: већи избор добрих сорти, примену ђубрива као и обавезне мере сузбијања корова, болести и штеточина. Примена фунгицида два пута у сезони једна је од кључних мера која утиче на разлику између просечног (3,9 t/ha) и доброг приноса (> 8 t/ha). Први третман фунгицидима најчешће се поклапа са моментом сузбијања корова. Фунгициди и хербициди се тада примењују истовремено, односно у тзв. танк-микс примени. Међутим, неке комбинације најчешће примењиваних препарата, под неповољним околностима могу изазвати фитотоксичност, пролазног карактера.

У огледима, које су на ову тему радили Бранислав Вељковић и Дејан Рељин из компаније Chemical Agrosava 2015.године, на три локалитета (Шимановци, Параћин, Деспотовац) испитиван је утицај пет хербицида (fluroksipir 80 g/ha + МСРА 320 g/ha, amidosulfuron 20 g/ha + jodosulfuron-metil-natrijum 5 g/ha, 2,4-D 460 g/ha, metasulfuron-metil 6 g/ha i fluroksipir 150 g/ha) у смеси са четири третмана фунгицидима (tiofanat-metil 262,5 g/ha + difenokonazol 187,5 g/ha, azoksistrobin 160 g/ha + difenokonazol 100 g/ha, tebukonazol 100g/h a+ triadimenol 25,8 g/ha + spiroksamin 150 g/ha, propikonazol 125 g/ha).

Сваки третман је постављен у два понављања при чему је величина парцеле била 50 м². Сваки од препарата примењен је у регистрованим количинама примене за готов препарат, у фази првог-другог коленца (31-32 ВВСН-скала) пшенице.

Фитотоксичност је оцењена након две недеље, оценама 1-5 (1-нема фитотоксичности, 5-потпуна фитотоксичност). У огледима је уочена правилност да се фитотоксичност јављала у третманима где је свака хербицидно-фунгицидна смеша у себи садржала активну материју fluroksipir.

Сандра Милетаковић, дипл.инж.

ВОЋАРСТВО

ВРЕМЕ РЕЗИДБЕ ВОЋНИХ СТАБАЛА

Дрвенасте воћне врсте (јабучасте и коштичаве), могу се резати у току целе календарске године. Међутим, код већине воћара нашег краја уврежено је мишљење да се воћна стабла могу резати само у току мировања вегетације тј. зими, па отуда и устаљен назив зимска резидба. Овакво мишљење је већ одавно превазиђено у напредним воћарским земљама. Резидбу треба схватити као део скупа помотехничких захвата које спроводимо током целе године и није везана за календар, већ за фенофазе развоја гајене биљке. Добри резултати се тешко могу постићи резидбом само у једном пролазу (најчешће у току мировања), поготово код младих стабала у току формирања узгојног облика, када се по правилу чине највеће грешке.

Време резидбе родних стабала одређујемо на основу процене родног потенцијала (провером степена диференцијације родних пупољака у току зимског мировања) и временских прилика. Тако на пример, ако смо на стаблу у току претходне вегетације имали превелики род и у току зимског мировања установили слаб родни потенцијал (методом стављања пупољака на кретање), а поред тога имамо и нестабилну зиму са јачим мразевима, резидбу родног дрвета одлажемо до кретања вегетације и отварања пупољака када практично не можемо начинити грешке погрешним резевима.

Само изнурена, стара и родом преоптерећена стабла треба резати у току зимског мировања, јер резидбом у то време подстичемо обнову вегетативне масе.

Момир Недић

ИЗВОД ИЗ ЗАКОНА О ЗАДРУГАМА

Закон о Задругама ступио је на снагу 08.01.2016.год,а објављен је у СЛ.Гласнику РС.бр.112 од 30.12.2015.год, што значи да престају да важе сви Закони о Задругама објављени у ранијем периоду.

Појам задруге: Задруга је правно лице,која представља посебан облик организовања физичких лица која пословањем на задружним принципима остварују своје економске,социјалне,културне и друге интересе и која управљају и контролишу пословање задруге.

Појам задругара :Задругар је физичко лице које је члан задруге и у целости или далимично послује преко задруге,односно које преко задруге продаје своје производе односно услуге,набавља производе или користи услуге потребне за обављање своје делатности или на други начин непосредно учествује у обављању делатности ради којих је задруга основана.

Задружни принципи : Задруга се оснива и послује по задружним вредностима која се спроводе у складу са задружним принципима.Међународно усвојени принципи,као услов за успешно функционисање задруге а прихваћени новим Законом су :

- Добровољно и отворено чланство,
- Контрола од стране задругара.Сваки задругар има једнако право гласа у управљању и контроли управљања задруге- један задругар-један глас,
- Економско учешће задругара,
- Аутономија и независност задруге,
- Образовање,обука и информисање,
- Међузадружна сарадња,
- Брига за заједницу.

Врсте задруга : Земљорадничке или пољопривредне задруге могу бити опште и специјализоване (ратарске,воћарске,повртарске,виноградарске,сточарске,пчеларске и др.).Земљорадничке или пољопривредне задруге производе,преузимају,откупљују,прерађују и продају пољопривредне,прехрамбене и друге производе задругара,снабдевају задругаре репродукционим материјалом,енергентима,средствима за производњу,деловима за пољопривредну механизацију и другом робом,врше промет роба и услуга задруге,задругара и за задругаре и пружају услуге домаћинствима пољопривредника у организацији и развоју сеоског туризма и врше све остале послове од интереса за пословање задруге.

Оснивање задруге : Задруга се оснива на оснивачкој скупштини,закључивањем уговора о оснивању,усвајањем задружних правила и избором органа.

Задругу може основати најмање **пет** пословно способних физичких лица.Најмањи број оснивача задруге не могу чинити лица која живе у заједничком домаћинству са оснивачем.Оснивачи могу да буду домаћа и страна физичка лица у складу са Законом.

Основни капитал и улози задругара : Уколико задругари улажу у задругу улоге, они могу бити новчани и неновчани.Неновчаним улогом сматрају се ствари и права изражена у новчаној противвредности.Улози задругара чине основни капитал задруге.Минимални основни капитал задруге износи 100 динара.Задружним правилима одређује се минимални појединачни улог.

Дипл.инж АЕ Зоран Старицац

**Cene voća i povrća - kvantitativne cijene u Srbiji
za period 21. - 27.11.2016. godine**

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	105	110		100	100
Grejpfrut (Grapefruit)	110	110			
Grožđe-belo ostalo (Grapes-white others)	160		95	180	
Grožđe-crno ostalo (Grapes-black others)	85		95	180	
Jabuka-Ajdared(Apples-Idared)	35		35		
Jabuka-Delišes zlatni (Apples-Golden Delicious)	40		35		25
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	40		35		25
Jabuka ostala (Apples-other)	50	35		35	
Kivi (Kiwi)	110	110	100		
Kruška (Pear)	90	80	80	100	
Limun (Lemon)	100	100	95	95	
Mandarina (Tangerine)	85	90	100	90	
Nar (Pomegranate)	140		130		
Orah (Walnut)	700			800	600
Pomorandža (Orange)	85	90	85	100	

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica
Brokoli (Broccoli)	130				100
Karfiol (Cauliflower)	75	50	70	60	80
Krastavac-saladni (Cucumber for salad)	80	80	75	80	
Krompir (Potato)	25	30	25	20	20
Kupus (Cabbage)	18	20	17	15	20
Luk beli (Garlic)	500		450	500	500
Luk-crni (Onion)	20	25	30	20	30
Paprika-babura (Pepper-babura)	140				
Paprika-ostala (Pepper-other)	140			100	
Paradajz (Tomato)	70	80	60	75	
Pasulj-beli (Beans white)	190	260	190	220	
Praziluk (Leek)	45	60	45		
Spanać (Spinach)	100			120	
Tikvice (Zucchini)	100	100	130	110	
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	33		25		
Šargarepa (Carrot)	30	30	40	30	30

Cene žive stoke - stočne cijene u Srbiji za period 21. - 27.11.2016. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina					Dominantna cena-Srbija						
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin			
Bikovi	>500kg	SM				220																		
Dviske	sve težine	sve rase			150	140																		
Jagnjad	sve težine	sve rase	280	280	250	280	300		300	300	270			290	300			250					300	
Jarad	sve težine	sve rase	170	200	170	230	180				200					270								
Junad	350-480kg	sve rase									235													
Junad	>480kg	sve rase							220	250				220		250								
Koze	sve težine	sve rase			125	150	120				140													
Krave za klanje	sve težine	HF														140								
Krave za klanje	sve težine	SM				150			150	160	150					150							150	
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	130	130	110	90	115				120	150				115								
Ovca	sve težine	sve rase	130	130		150	150	110	120	150	150			120	110	100							150	
Prasad	16-25kg	sve rase	200	190	160	210	180	180	240	200	200	200	200	190	200	200							200	
Prasad	<=15kg	sve rase	200	200			210		240	200		220		210	200								200	
Telad	80-160kg	SM				350			360	330	370					400								
Tovljenici	80-120kg	sve rase	160	180	160	160	160	150		150	170	160	110	160	150	150							160	
Tovljenici	>120kg	sve rase	150	170	130	120				140		100		140		115							140	
Šilježad	sve težine	sve rase				160				210	220													